

lyes tett. A közös ima hangulatával és fényével akarta megkoronázni az elmúlt időszak szenvedéseit.

A meleg szobában alsónadrágban állt, félig meztelenül. A víz ott gőzölgött előtte a teknőben. A gyerekek a másik szobában hancúroztak, most nem jöhettek be.

– Kedvesem – mondta csöndesen a felesége. – Kedvesem – szólt újra tapintatosan. – Nem lesz minján. És nem tudok imádkozni. Sem most, sem soha. Semmikor.

Goldstein magára kapott valami ruhát. Tudta, megérezte, hogy most nagyon komoly bejelentést hall a feleségétől, s nem akart csupasz testtel állni az Örökkévaló előtt.

– Mi történt?

Azok után, amiket átélt, mindent el tudott képzelni.

– Istenem – mondta a felesége. – Legyen áldott Isten szent neve. – Csönd. Aztán mégis belekezdett. – A makói Frölichék házára valamelyik éjjel fölirták. Icgig, nem mégé Auschwitzig. És a makóiak még aznap elindultak. Az ortodoxok közül mindenki, a neológok közül is sokan.

– És a komlósiak? – kérdezte Goldstein. Gombóc volt a torkában.

– Velük mentek. Rajtunk kívül mindenki. Csak mi maradtunk.

Goldstein a Tórára nézett. És folytak a könnyei megállíthatatlanul.

Aztán megkereste a kabátját, ezt a sokat próbált, hosszú, fekete szövetzakót. Egy cédula után kutatott a zsebében, amit a laktanyában kapott. Egy névnek kellett volna rajta állnia, egy hatvan év körüli kopasz, szemüveges férfi nevének.

Nem találta.

P. Nagy István

KIŰZETÉS

L. K.-nak és T. L.-nek

Egy önfeledt vetkőzés
lassú mozdulatai: előbb
a zakó, aztán az ing,
a trikó, a nadrág
s a többi mind –
ruháit elhányja,
pucéran áll,
körötte sok-sok
tollpihe száll.

Mily védtelen vagyok.
Mily sebezhető.
Körülem érdes a levegő.

Az ég alatt,
ott ha lehetnék,
a felhők puha kazlaiban,
súlytalan a fénysegény magasban,
én mondom, nem rettegném
a fintorgó istent,
nem rezzennék össze végszavára,
hanem lepillantva – mint aki
a lentit sose látta –,
beleköpnék a ragyogásba.

Egy intésre beesteledik.
Itt ülök a kioltott világban,
a megsűrűsödött, alvó levegőben
olcsó jelenések: kanalak, villák
és kések, a sótartó énekel, a hold
sisteregve elolvad a palacsinta-
sütőben. Anyám a döngölt
földet simogatja egyre.
– Anyám, miért e bűgös legbelül?
– Hasacskádban az étel kihűl.
Nem melegszik, bomlik,
hűl benned a leves,
hasacskádban a tej
frissen megaluszik,
véred elaluszik.

Sétál bennem a vér,
noszogatja az indulat,
s ha alábbszáll
a láz – a harminchat fokos –,
az alázat elaltat,
felhők kékjével takargat
az álom – – –

És elindul bennem a vonat,
körbe-körbe fut a rozszant
sinpárokon, túlköl, tutul,
mintha önmagát kergetné,
de sohase érné utol,
és bármi színekép is vetül
pályája önkörébe
– zászlók pirosa, felhők kékje,
pillám alól a szemem fehérje –,
minden semlegesül.
Sétál bennem a vér,
nem tágul a köralagút,

alattam nincs talapzat
 (fölköttem sok furcsa felhőalakzat),
 melyen lábamat térdben
 enyhén megroggyantva állnék
 (parolázva – kikkel is? – akár a
 fess égi bürokratákkal),
 belemerülve az időbe,
 kijátszva a történelmi jelen-
 és múltkort – – –
 Ámbár lehetne így sem
 (sebaj, úgymond, heged
 a seb, tompul a jaj),
 hálnék bár galambokkal,
 ébrednék pötttyözött pofával
 – akkor is mindig *visszajárnék*.
 Sétál bennem a vér,
 tágul a köralagút,
 szűkül az ösztön,
 ugat a tudat,
 az éber öntudat virraszt –
 a láz alábbszáll,
 az álom fölriaszt – – –

(Kitakarva alszol
 Mintha csak holmi szellemkéz
 műve lenne – pedig csupán a szél
 emeli –, egy falevél
 betakar. Soha súlyosabb
 takarót, soha ily nehéz,
 testre szabott ruházatot.)

Ez az utca, ez a város
 nem az enyém.
 Idegen, (há)borús az ég.
 Kitapintom egy fa ütőerét –
 még élek, még él.

Most nyár van.
 Most ősz van.
 Most tél –
 egymásba tűnnek az évszakok.
 Megjelölöm a helyet,
 ahol vagyok: évszázados hárs,
 évgyűrűi számlálatlanok.

(Próbálja elképzelni azt a fát
– meghallani a neszeket,
fák között az állatokat –,
majd az egész erdőt a vadállománnyal,
az erdészházzal, erdőkerülővel
és persze azokkal, akik
éppen a tilosban járnak.
Sűrű cserjék sose ízelt, különös
bogyóihoz hajol közel,
olyannyira, hogy már
ne is lássa. Közel a füvekhez,
mint aki ritka gyógynövények után
kutat. Elfáradva a keresésben, hátát
egy fatörzsnek veti. Pihen.
Gyönyörűséges, gondolja, gyönyörű
vidék. Az idő is gyönyörű. Hozzá-
szoktatom magam, gondolja, hozzá-
szoktatom magam ehhez az időhöz,
ehhez az év- és napszakhoz,
megjelölöm ezt a helyet
körös-körül, a bokrokat is
külön-külön, hogy visszatáljak
ide.)

Nehéz tollruházatban
a verebek
A fák meztelenek.

Újvidék, 1990–Szolnok, 1994

Hárs Ernő

ADVENT

A gyötrött táj betéve tudja már
az évszakok álnok szemforgatását,
minden kis része sajog, kiabál,
és búcsúzásra bontogatja szárnyát.

Holnapra nem lesz semmi se hasonló
ahhoz, mi volt: tó, rét, erdő, folyó.
A szárnyak ezre csattog, mint az olló,
és hull a lomb, a fűrt, a makk s bogyó.